

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

VI. De Beneficij Renunatione per Procuratorem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62620)

servire: si obtineat duo beneficia incomparabilia, quorum neutrum ipsò jure est amissum: si ingressurus Religionem vel matrimonium contracturus sit: si ob capitales inimicitias in loco beneficii nequeat residere, ut latè explicant *cit.* Flamin. *g. 6. tota* & Barbosa *de Offic. Episc. alleg. 69. à n. 31.* qui tamen ex allegata Constitutione Piana tria, hoc loco non prætermittenda, observat.

77. Primò quidem irritam esse renuntiationem clerici in sacris constituti, ex dictis etiam causis admissam: si aliunde commodam sustentationem habere non possit, *n. 47.*

78. Secundò, beneficia in Episcopi & collatorum inferiorum manibus resignata, neque istorum, neque resignantium consanguineis, affinibus, aut familiaribus, præsertim ex ipsorum renuntiantium designatione conferenda. Ratio est; quòd Ordinarii admittere nequeant resignationes in favorem, juxta dicta *n. 47.* quarum, saltem tacitè & indirectè factarum, imò Confidentialium speciem cum præferant, quibus dimissa beneficia ejusmodi personis, saltem resignantium consanguineis &c. conferuntur, meritò his conferri prohibita sunt; ne, quod unà vi prohibetur, ad id alià admittatur, contra *Reg. cum quid 84. in 6.* partim verbò; quòd fieri præsumantur ex affectu carnis: & per eas resignantium propinquus, sicut bona temporalia, sic etiam Ecclesiæ & beneficia Ecclesiastica hæreditariæ successionis vià & jure obvenire, contra *can. Apostolica 8. q. 1. c. 1. de Preb. & dignit. Sc. cit.* Flamin. *lib. 5. q. 6. d. n. 188.* & Barbosa *Jur. Eccles. lib. 3. cap. 15. n. 112.* ubi saluberrimam hanc Pii V. Constitutionem ex parte in Hispania non servari, imò contra eam supplicatum ex *cit. Garcia cap. 3. n. 270.* & aliis refert: eamque in Germania inferiore usu non

receptam, asserit Zypæus *Analyt. Jur. Pontif. ad hanc Rubr. n. 1.* quòd etiam Praxis docet de Germania superiore.

Tertiò, quantumvis renuntiationem 79. in dubio ex rationabili causa factam esse præsumi possit, *arg. c. In presentia 6. eam tamen, quæ sine aliqua ex enumeratis causis facta est, irritam esse, monet n. 46.* Quòd in nostris partibus usu non receptum: & resignationes ab Ordinariis ex aliis, jure tamen non reprobatis, causis admissas subsistere, existimat Zypæus *ibid. n. 1.* & Engel *ad hanc Rubr. n. 6. in fine.*

ARTICULUS. VI.

De Beneficii Renuntiatione per Procuratorem.

SUMMARIUM.

80. Beneficio renuntiare quis potest per se vel per procuratorem,
81. Etiam laicum & Religiosum, superioris sui licentiam obtinentem!
82. Unum vel plures,
83. Idem procurator esse potest resignantis & resignatarii:
84. Non tamen ad idem beneficium resignandum & acceptandum nomine ejusdem.
85. Procurator ad resignandum constitui debet liberè,
86. Per mandatum speciale,
87. Redactum in instrumentum publicum,
88. Nullà sui parte substantiali vitiatum.
89. Resignatio in scriptis facienda est, aliter tamen extra,
90. Aliter in Curia Romana.

Dd 3

91. Gern

91. *Contra mandati formam facta invalida est,*
92. *Saltem si mandantis conditio melior non fiat :*
93. *Et istius raritabitatione superveniente non convalescit.*
94. *Mandatum revocari valet etiam post oblatam supplicationem;*
95. *Ut post revocationem praestitus in resignationem consensus non subsistat.*
96. *Mandantis morte idem expirat, si res integra :*
97. *Non etiam, si haec integra amplius non est.*
98. *Beneficium resignatum non ab ipsius resignationis,*
99. *Sed ab istius admessa die,*
100. *Et in admissiois loco vacat.*
101. *Stylus Curiae, resignationem admittentis, modernus.*

30. **B**eneficiorum renunciatio fieri à clericis non solum per seiplos, sed & per procuratores legitimè constitutos potest; cum generaliter possit quis per alium, quod facere potest per seipsum, *Reg. Potest 68. & Reg. Qui facit, 72. in 6.* nisi expressè prohibeatur: ullò autem Jure beneficiorum resignationes per alios fieri non prohibeantur; imò expressè permittantur *Clement. Unic. ibi, Si quis ad cedendum beneficium procuratorem spontè ac liberè constituerit, teneat cesso facta per eum, saltem si, qui illis cedunt, in Romana Curia non sint praesentes, ex Cancell. Regula de Consensu in resignat. 45. ibi, Litera non expediuntur, nisi resignans, si praesens in Curia fuerit, personaliter: alioquin per procuratorem suum specialiter constitutum expeditioni consenserit.*

18. Procurator autem ad resignandum non solum clericus, sed laicus quoque,

Glossa in Clement. cit. V. Procurator & *ibi Panormit. n. 2.* imò & Religiosus esse potest cum consensu superioris sui Regularis: qui tamen in religiois sibi subditi constitutionem consentire non debet, nisi id cedat in monasterii sui utilitatem, *can. Monachi 16. q. 1. & c. Ex parte 2. de Postulando, Rebuffus de Procurat. ad resign. constitut. n. 17. Flamin. Lib. 9. de Resignat. q. 4. & Azor p. 1. lib. 7. cap. 22. q. 2. & 3.*

Neque unus duntaxat, sed plures quoque procuratores constitui ad eundem beneficium resignationem possunt, ita: ut juxta tenorem mandati in illius resignationem, clerici illud obtinentis nomine, vel ab omnibus sive simul, sine successivè, hoc est, ab uno post alium consensum praestari sit necesse: vel, si plures in solidum constituti sint, consensum ab eorum altero praestari sufficiat, *can. Rebuffus n. 16. & Azor q. 4.*

Idem etiam procurator esse potest resignatarii & resignantis; ut, si *Titius* beneficium in favorem *Cajii*, etiam cum reservatione partis fructuum vel pensionis, resignet, *Titii* nomine consensum praestet in beneficium dimissionem, & *Cajii* nomine beneficium acceptet, & consentiat in reservationem partis fructuum vel pensionis: &, si *Titius* & *Cajus* beneficia resignent ex causa permutationis, utriusque nomine beneficia dimittat accipiat; quòd id nullo jure vetitum sit, & non appareat sufficiens ratio, cur unus idemque representare nequeat personam utriusque; cum inter istas ulla lis non agitur, *cit. Rebuffus n. 17. Flamin. 23. n. 8. & Azor q. 5.* Quod licet sit, nemo tamen eodem mandato ad idem beneficium acceptandum simul & postquam acceptatum est, per resignationem dimittendum procurator constitui ab eodem potest; cum enim principalis mandans be-

dans beneficiū ante adeptionē resignandō nequeat dimittere, id suo nomine dimittendi potestātē alteri cōmittere non valebit; quōd eō tempore, non fuerit mandantis. Accedit; quōd beneficiū acceptari nequeat animō id sibi collatum dimittendi; atque idcirco ab eo, cui beneficiū confertur, exigī solet iuramentum, quō fidem faciat, se id dimittendi animō non acceptare, *citt. Rebuffus n. 16. Bellamerra de Permutat. benef. p. 8. q. 2. n. 17. & Azor cit. cap. 22. q. 7.*

85. Porro, ut ad resignandum facta procuratoris constitutio legitima sit, necessarium est, Primō, ut ea à principali mandante nulla vi metive sit extorta, *Clem. cit. ibi; Liberè ac sponte.* Secus, sicut ipsa resignatio vi metive extorta, sic & illius commissio sive procuratoris ad resignandum constitutio ipso iure invalida, arg. à contratio ductō ex *Clement. cit.* vel saltem irritanda sive rescindenda erit pro varietate Opiniorum, supra *num. 3.*

86. relatarum. Secundō, ut mandatum sit speciale cum expressione nominis & cognominis procuratoris, nominis item & loci beneficii, factaque illi potestatis beneficii vice & nomine principalis resignandi; cū enim resignatio species alienationis & donatio quaedam vel perditio sit, ad eam non sufficiet mandatum generale, etiam cum libera & amplissima potestate administrandi, *arg. l. Contra Iuris 28. §. fin. ff. de Pactu & l. Filius familias 7. pr. ff. de Donationibus. citt. Rebuffus n. 10. Flamin. q. 7. n. 9. § 27. & Azor q. 6. §. Sed quot.* Tertiō, ut mandatum hoc redactum sit in scripturam.

Qua in re tamen interest, coram quo ejus vigore resignatio sit facienda; quantumvis enim ad hanc faciendam coram Ordinario, sufficiant literæ privatæ; quōd istæ regulariter scribentis intentionem sufficienter probent, *l. 1. l. si Procuratorem*

65. ff. de Procurat. & l. Publica 26. §. fin. ff. Depositi: ad eam tamen faciendam in manibus Papæ, ad omnem fraudem quā potest procul removendam, ex inconcusso Curia stylo, exigitur mandatum sive instrumentum procuratorium redactum in scripturam publicam, munitam sigillo iudicis ordinarii vel communitatis, receptam à principali, & subscriptam à Notario publico, à quo illa est confecta, *citt. Rebuffus n. 6. & Azor q. 6. pr. Quartō, 88.*

ut idem instrumentum sit integrum, hoc est, nulla cancellatione, liturā, rasurā, saltem in parte substantiali vitiatum. Secus fidem non facit, ejusque vigore facta beneficii resignatio non subsistit: nisi ejus sine vitio producti cancellatio &c., post resignationem jam admissam accidisset, *citt. Rebuffus n. 33. & Flamin. q. 7. à n. 44.* Quintō, ut instrumenti eoque comprehensi mandati procuratorii productio ultra quadriennium non differatur. Secus, & in Gallia post anni lapsum mandatum finiri, neque amplius recipiendum, ait *citt. Rebuffus n. 18.* quōd ex longinquitate temporis voluntas mutata præsumatur. Extra Galliam tamen id negant *citt. Flamin. q. 13. & Azor q. 9.* qui tamen, licet mandatum quadriennii lapsu finiri inficiuntur, supplicatione signata consensum à procuratore intra sex menses ita præstandum, monent, ut intra istorum vel ultra montes intra novem mensium lapsum resignatio publicè denuntiari possit, juxta formam *Constitutionis Gregorii XIII.* quæ incipit *Humano Nonis Jan. publicata.*

Facienda etiam, sive ab ipso clerico 89. beneficiato sive ab ejus procuratore, resignatio est in scriptis, sive oblata supplicatione, extra Curiam Romanam Episcopo vel alteri, eam admittendi potestatem obrinenti: quō illam admittente resignatio perfecta est; ut beneficiū tanquam va-

quam vacans alteri conferri liberè: vel, si patronatum sit, in eo prævia præsentatione nominatione institui alius possit.

In Curia autem illa supplicatio porrigenda est Datarie Officialibus, in illius receptæ calce apponentibus contentorum summam: quam Datarius legere vel referre summo Pontifici, & ille signare solet per verba *Fiat ut petitur*. signatæ Datarius apponit datam. Dein registrata credit ad Cameram vel Cancellariam Apostolicam, ubi per ipsum resignantem, si præsens: si absens est, per ipsius procuratorem expressus consensus iterum præstat, qui per Notarios in libris Camerae vel Cancellariæ extenditur, & à supplicationis tergo adnotatur. Unde patet, in resignationibus coram l'apa factis duos consensus intervenire. Unum expressum per ipsam supplicationis oblationem, qui dicitur *Parvus & formalis*. Alterum, qui supplicatione iam signatâ appositâque illi datâ, & registratâ iterum præstat in Camera vel Cancellaria, & *Extensus* nuncupatur, & necessarius omnino est, ut expediri valeant literæ Apostolicæ, sine quibus beneficii resignati nec capi possessio, nec fructus percipi à resignatario possunt, Castadorus *decif. 1. de Renunt. n. 4. cit. Flamin. lib. 8. q. 7. à pr. & Barbosa cit. cap. 15. n. 22.*

91. In consensu autem in resignationem præstando procurator observare debet formam mandati; ne, si illius fines excedat, resignatio invalida sit; cum enim non agat nomine proprio, sed alieno ipsius principalis mandantis: & ab isto resignandi potestas ipsi committatur per mandatum: huic ejus potestas commensuratur; ut, si illius fines non custodiat, & beneficium aliter, quàm mandatò est iustus, resignet, nihil agat, c. *Cum dilecta 22. de Rescript. 61. Diligenter 5. ff. Mandati*; cum agat id, quod agendi ali-

unde non habet & mandatò non accepti potestatem. Quare procurator, constitutus ad beneficium resignandum coram Papa, id facere nequit coram Ordinario, & vicissim: & constitutus ad illud resignandum in favorem Titii vel cum reservatione partis fructuum vel penitentiæ aut regressus, id in favorem Caji vel simpliciter & absolute resignare nequit, nisi que ab eo facta resignatio non valet, *Flamin. q. 17. Azor q. 12. & Barbosa cap. 15. cit. n. 79. & 86.*

Excipienda tamen & Jure valida est resignatio cum fructuum vel penitentiæ aut regressus reservatione, facta à procuratore, ad purè & liberè resignandum constituto; quòd, cum ita principalis mandantis conditionem faciat meliorem, ab ejus voluntate alienum quid facere non videatur, & ex præsumpta mandantis voluntate major utilitatis quam formæ ratio habenda videatur, *cit. Flamin. q. 17. à n. 141. & Azor q. 12. ad finem.*

Quin verisimilius etiam subsistit resignatio cum reservatione dimidiæ partis fructuum, facta à procuratore omnes fructus reservare iusto, si is diligentiam adhibuit, ut domino mandanti omnes fructus reserventur; quòd, licet mandantis conditionem meliorem non faciat, tantum tamen suo implèsse videatur voluntatem illius, ipsum ad omnium fructuum reservationem non coarctantis, sed si illi obtineri non posset, dimidiæ illorum partem acquiescentis, propter reservationis omnium fructuum obtinendæ difficultatem; quòd ita resignatio à Papa non tantùm citè solet admitti, *cit. Flamin. n. 140. & Pirthing ad hanc Rubr. n. 98. diffinit. n. 86. in fine*, resignationem hanc, in priori etiam casu, ob non servatam mandati formam pro invalidâ habente *Polo Tract. 3. disp. 6. p. 2. §. 4. n. 7. & 8. Dubium*

93. Dubium hic est primò, an resignatio à procuratore, mandati formam non observante, facta superveniente mandantis ratihabitione convalescat & confirmetur. Ratio dubitandi est; quòd ratihabitione retrotrahatur & mandato comparetur, *Reg. 10. in 6.* Sed meliori ratione ejusmodi resignationem ratihabitione, non convalescere & confirmari, cum *Guid. Pap. decis. 187. & Flamin. n. 72.* docet *cit.* *Barbosa n. 88.* quòd resignatio, in eamque præstitus consensus contra formam mandati nullius sit momenti, *arg. c. Cum dilecta & l. Diligentur cit.* Ratihabitione autem, quando actus ab initio nullus est, non retrotrahatur; cum ea non sit actus, qui per se stet, *l. Aureolus 28. §. 1. ff. de Liberat. leg. Et.* ubi nihil reperit, sicut contingit, quando actus nullus est, nihil operetur aut confirmet, *Felinus in c. Nonnulli 28. §. Sunt & alii de Rescript. n. 4. ampliatur. 3. & Peck. in Reg. Ratum 9. in 6. n. 5. in fine,* præsertim in beneficialibus & resignatione, simul exposcente consensum resignantis & legitimi superioris illam admittentis expressum & formalem, *Cancell. Reg. 45. cit.* qui in simplici ratihabitione desideratur. Unde corrui ratio dubitandi, & ad propositam resignationis ratihabitionem renuntiantis & Papæ illam admittentis nova approbatio necessaria erit.

94. Dubium secundò est, an mandans penitere, ab eoque procurator post supplicationem superiori oblatam valeat revocari. Ratio dubitandi est; quòd resignatio oblata superiori ante istius admissionem pro valida à DD. habeatur. Nihilominus sententia istorum communis est, mandatum, eoque constitutum procuratorem ante factam resignationem & consensum expressum, quem *Extensum* vocant, in Camera vel Cancellaria

præstitum revocari, non solum expressè, sed & tacitè, hoc est, aliò procuratore in locum prioris successò posse, ut liquet ex *c. Non injustè 14. de Procurat. & Clem. Unica cit.* Ratio est; quia generaliter mandatum re adhuc integra revocari valet, *§. Reclè 9. Instit. de Mandato, Glossa in Clement. cit. V. Quomodolibet.* res autem in resignatione ante consensum extensum adhuc integra, licet revera non sit, quoad mandati tamen revocationis permissionem censeatur ex voluntate summi Pontificis, qui illam, supplicationis oblatione factam, acceptare videtur sub tacita conditione, si partes in eadem voluntate usque ad consensum extensum præstitum persistant, *Puteus de Renuntiat. decis. 15. & cit. Flamin. Lib. 9. q. 25. n. 8.*

Neque obstat; quòd renuntiatione pro valida ante admissionem habeatur; quia pro tali solummodo habetur quoad effectum, ut superior eam valeat admittere, ejusque admissione resignationi accedente beneficii vacatio inducatur: licet ante admissionem penitentia sit locus, & sicut superior renuntiationem rejicere, sic & beneficiatus ab illa recedere valeat, & beneficii possessionem sine novo titulo continuare, *Navarrus in c. Accepta 3. de Restitut. spoliat. opposit. 7. n. 28. cit. Flamin. Lib. 1. q. 11. n. 6. & Barbosa cap. 15. n. 16.* Quare, sicut renuntiatione oblata superiori quoad effectum admissionis valida, sic invalida est quoad effectum penitentia resignanti, & refectionis superiori permittitur, antequam fuit acceptata; imò etiam quoad modum vacationis beneficii; cum istud, si resignantem ante acceptationem decedere contingat, per obitum, non per resignationem vacare intelligatur, & dicatur à *Pureo Lib. 2. decis. 92. n. 6. & cit. Flamin. q. 4. n. 42.* apud *Barb. cit. cap. 15. n. 21.* Unde

E e e Dubium

95. Dubium tertium oritur, an ergo post mandati revocationem à procuratore facta resignatio & extensi consensus præstatio invalida sit. Quod, licet ita esse indiscriminatim videatur, propter defectum potestatis, ablata per revocationem, postea tamen factæ resignationis nullitas aut valor pendet ex revocationis denuntiatione vel intimatione; cum, sicut post illam procuratori denuntiatam vel intimatam superiori admittenti facta propter defectum potestatis irrita, sic valida sit resignatio in eamque præstitus à procuratore consensus, si revocatio à principali quidem facta & nota etiam procuratori: sed tamen neque huic neque superiori admittenti denuntiata sit vel intimata, *Clement. cit. junctâ Glossâ V. Teneat. cit. Flamin. q. 26. & Azor q. 12.* Dummodo tamen denuntiatio ante beneficii resignationem & præstitum in hanc consensum impedita non fuerit malitiâ ipsius procuratoris vel superioris; hoc enim si factum esset, resignatio in eamve consensus præstatio, post revocationem etiam non denuntiatam & intimatam facta, jure subsisteret, *Clement. cit. in fine;* ne fraus sua procuratori vel superiori proficit, contra Regulam *c. Sedes 15. §. c. Ex tenore 16. de Rescript. Palao cit. §. 4. n. 11. & Pirrhing ad hanc Rubr. n. 100.*

96. Dubium quartum est, an principalis sive mandantis morte ad beneficii resignationem constitutus procurator revocetur. Si supplicatio superiori necdum oblata & negotium captum non sit, illum revocari liquet; quod generaliter mandantis morte mandatum expiret, si negotium captum non sit, *l. Mandatum 15. C. l. Inter causas 26. pr. ff. §. Item ff. 10. Instit. de Mandato.* Postquam etiam supplicatio jam oblata & in Romana Curia à Papa signata receptaque à Datarario est, mortuo principali mandatum

revocari, ut consensum extensum præstare procurator amplius non possit, desinitur ex *Clement. fin. de Procurat. verbis Procuratorem à Prælato rectore vel alio quolibet pro Ecclesia sua vel beneficio constitutum per mortem constituenti revocari censens etiam quoad negotia jam incepta &c.* ita enim si, supplicatio jam porrectâ procuratore postea constituto, principalis moriatur, consensum præstari à procuratore non posse, docent *cit. Flamin. lib. 9. q. 24. n. 28. & Azor q. 13. ad finem.*

Sed exemplum hoc propositum valde accommodatum non est; cum enim negotium quoad procuratorem inchoatum non sit, & ipse agere nihil ceperit, quia mandatum constitutentis morte expirat, necesse omnino est, per *ll. §. c. cit. et* quæ ratione id asserunt *DD. cit.*

Propius ad propositum casum, non tamen omnino accedit *cit. Constitutio Clementina;* cum istâ agatur de procuratore, à Prælato, Rectore, vel alio pro *pro Ecclesia vel beneficio,* hoc est, alieno istius, non proprio suo nomine constituto; & Ecclesiâ vel beneficio per Prælatum &c. obitum aut aliter vacante, super ipsius iuribus in & extra iudicium agi vel determinari nihil valeat, quò ipsi posset præjudicium *Rubr. c. 1. §. c. fin. Ne sede vacante,* & facilius excludenda Ecclesiarum detrimenta & præjudicia à Clemente *V. c. c.* sicut salubriter, sic etiam specialiter contra communes Juris Regulas statuta est, ut Ecclesiæ vel beneficii nomine in eorum causis constitutus procurator prælatò vel rectore mortuò, etiam quoad res & negotia jam inchoata, iraque non amplius integra, revocaretur, *Clement. cit. V. Pro Ecclesia, ubi Pirrhing normit. n. 1. Barbosa n. 1. & Vivianus in fine.*

Quare hæc etiam Constitutio non obstat

obstante, sicut procuratorum aliorum, arg. l. *Mandatum cit.* Glossa in hanc l. *V. Finitur* & Menoch. *Lib. 1. de Arbitr. q. 68. n. 45.* sic etiam ad beneficium, non solum simpliciter, sed etiam sub conditione v.g. in favorem tertii, resignandum constituti mandatum, post supplicationem porrectam signatamque & registratam, mortuo mandante non revocari: sed per consensum præstationem adhuc perfici ab eo posse, & communis sententia est DD. id desumentium ex Constitutionibus Alexandri V. & Leonis X. relatis à Flamin. *q. 24. cit.* Ratio est partim; quia generaliter procurator negotia ante inchoata post mortem domini perficere potest, l. *Nam* & Servius 21. §. 2. ff. de *Negot. gest.* partim vero; quia, ante principalis mortem à Papa jam admittà & signatà resignatione, expressus procuratoris consensus in consequentiam venit, *cit.* Flamin. *n. 14. & Azor q. 13. tit.*

98. Dubium quintò, & magni momenti ac præjudicii controversia est, quò tempore beneficium per resignationem dimissum vacet. Quia in re imprimis Gomez in *Regul. de Infirmis q. 19.* ipsà beneficii per se aut procuratorem factà renuntiatione, etiam à superiore non admittà, beneficii vacationem induci, ait; quòd ipsò ejusmodi renuntiationis actu beneficium habeatur pro derelicto: ipsò autem actu, quò res pro derelicto habeatur, ejus dominium ac proprietates amittatur, l. *i. l. Pro derelicto 2. Ec. ff. Pro derelicto.* Deinde Azor *p. 2. Instit. lib. 7. cap. 22. q. 10.* secutus Flaminium *Lib. 9. de Resignat. q. 15. à n. 1.* licet casu, quò beneficii resignatio fit per procuratorem, vacatio ipsò istius consensu & superioris admittitione inducatur, perinde tamen haberi asserit, ac si mandati procuratori dati die inducta fuisset; quòd ex intervallo secutus procuratoris consen-

sus ipsàque superioris admittio ad mandati dati diem Juris fictione retrahatur. Unde infert casu, quò Cajus à Titio Calendis Januarii procurator ad resignandum constitutus beneficium in Ordinarij manibus Calendis Martiis resignat, resignationem ab his ad Januarias Calendas retrahat; ut beneficii vacatione eò die inducta censeatur. Ita isti.

Sed contra torrentem DD. aliorum, 99. qui cum Innocentio in *c. Quod in dubia 8. n. 1.* Panormit. *ibid. n. 8.* Felino in *c. In nostra 32. de Rescript. n. 31.* Zabarella in *Clement. 1. n. 17.* Navarro in *c. Accepit 3. de Restit. spoliat. Opposit. 7. n. 25.* Selua *p. 3. de Benefic. q. 11. n. 100.* Lotter. *de Re Benef. lib. 3. q. 14. n. 22. & 34.* Menoch. *de Arbitr. casu 201. n. 47.* & Barbosa *Jur. Eccles. lib. 3. cap. 15. n. 18.* beneficii vacationem induci docent, non sola renuntiantis voluntate, istiusque per se vel procuratorem declaratione facta coram legitimo superiore, sed istius renuntiationem acceptantis admittitione extra: in Curia verò consensus à renuntiantem vel ejus procuratorem, post supplicationem à Papa renuntiationem acceptante signatam, præstatione: imò hodie ipsà supplicationis à Papa factà signatione, quà renuntiationem hodie perfici *n. 101.* dicitur. Quæ DD. *cit.* sententia nititur Jure & ratione. Et ex illo quidem pro ea faciunt *c. Admonet 4.* verba, *Ne Ecclesias tuæ diocesis audeant te dimittere inconsulto:* quò postremò verbò non consilium duntaxat, sed consensum importari, cum Glossa *V. Inconsulto* notant Panormit. *n. 2.* Fagnanus *n. 3.* & Gonzalez *n. 6.* Ratio, præter deductam *n. 54.* est; quia beneficii collatione inter prælatum Ecclesiæ nomine, & clericum, cui beneficium est collatum, celebratus est quidam quasi contractus, per quem iste ad deserviendum Ecclesiæ, illa verò ad

E e e 2 fructus

fructus ex beneficio provenientes pro congrua sustentatione illi relinquendos adstringitur, Felin. in c. *Qua in Ecclesiis* 7. de *Constitut. n. 14.* In dissolvendo autem quocumque contractu, duorum consensu inito, necessarius est consensus utriusque, l. *Prout 80. ff. de Solution. & §. fin. Instit. Quibus mod. toll. oblig.* Cui rationi ac doctrina non parum roboris accedit primò; quod, si beneficiatus ante superioris, renuntiationem admittens, acceptationem ad beneficium actu dimissum itaque quoad possessionem amissum propria auctoritate regrediatur, ejus recuperet possessionem, ut in c. *Quod in dubiis cit.* notant Innocent. n. 1. Panormit. n. 8. Laiman n. 4. & cum Navarro *Opposit. cit. n. 12.* tradit Barbosa *cit. n. 16. in fine.* Secundò; quòd, si ante resignationis admissionem resignans decedat, beneficium non per resignationem sed per obitum vacet, juxta dicta n. 94. Tertio; quòd beneficiatus ante resignationis admissionem beneficii fructus sine restituendi obligatione faciat suos: & ex illo imminentibus obligationibus non liberetur, luculentò argumentò, ante superioris admissionem beneficii titulum non resolutum, Palao *Tract. 13. disp. 6. p. 2. §. 2. n. 1. & §. 4. n. 7.*

Ex his planè corrui argumentum à Gomez *cit. q. 19.* desumptum ex *ll. cit.* quia hòc ipsò; quòd ante superioris admissionem beneficii titulus resolutus non sit, id ex sola renuntiantis voluntate rebus derelictis accenseri vel comparari nequit.

Minus urget allegatio Flaminii & Azorii; quia retrotractionis illius ullum in jure fundamentum aut vestigium non extat; atque idcirco procuratoris consensum & superioris admissionem ad procuratoris constituti diem retrahere, merito negat *cit. Palao §. 4. n. 7.*

Dubium sextò & non minoris gravitatis controversia est, de vacatione beneficii loco; sunt enim, qui id vacare asserant in loco, in quo id situm, vel saltem beneficiatus resignationem mandans existit, aliis id in mandati ab illo dati sive procuratoris constituti loco vacare existimantibus. Utrisque tamen verisimiliter vacationem in resignationis à procuratore factæ & à superiore admittæ loco indicat, cum Archidiacono in c. *Licet 2. de Prob. & dignit. in 6.* defendunt Bellameta *cit. p. 8. q. 3. n. 10.* Gonzalez in *Reg. 8. Gloss. 13. pr. n. 42. & Gloss. 15. §. 2. n. 11. & Flamin. cit. lib. 9. q. 14.* quòd beneficium in eo loco vacet, in quo ponitur vacationis forma; ista autem non exilat, ubi tantum est beneficium istiusve possessionis resignationem mandans aut mandatum, sed ubi illud mandantis nomine procurator resignat & resignationem mandantis nomine superior admittit; cum forma vacationis sit beneficii actualis resignatio & admissio superioris, quibus mandato intervenientibus vacatio perficitur & consummatur. Quare beneficium à procuratore per resignationem dimissum per ipsam Papa istam acceptante, Apostolica provisioni reservatum est; quòd vacet in Curia, in qua per procuratorem resignationis facta & admittæ est, ut ait Joan. Andr. & Geminiano in c. *Licitè cit. n. 7.* Rebuffo *l. cit. n. 28.* Simonetta de *Reservat. q. 28. à n. 1.* & aliis docet Barbosa de *Offic. Episc. alleg. 57. n. 22.*

De resignatione in Curia Romana n. 90. deducta pleraque procedunt. Atò illius stylo antiquiore; à quo, ad fraudes magis removendas & tollendas quæ inde oriebantur, varias dubitationes, hodie recessum est: & portatà supplicatione consensus in Camera vel Cancellaria extenditur, atque ab illius tempore adnotatur, antequam supplicatio à Curia

cliffimo signetur. Ut ad eò, postquam ea signata est, resignatio jam perfecta sit, & (distinctione inter consensus, *Parvum & Extensum* sublatà) mandatum neque revocetur morte mandantis, neque ab isto superflite amplius valeat revocari, ut ex *Lotterio de Re benefice. Lib. 3. q. 16. n. 59. notat cit. Barbosa cap. 15. n. 24. in fine.*

ARTICULUS VII.

De Resignationum Publicatione.

SUMMARIUM.

102. *Publicanda sunt resignationes à Papa,*
103. *Edque inferioribus Prælati admittisse;*
104. *Ut ita fraudibus obvietur:*
105. *Qualiacunque demum beneficia sint,*
106. *Et à quocunque ex resignatione,*
107. *Aut istius omiffa publicatione obtineantur:*
108. *Et quomodocunque fuerint resignata.*
109. *Facienda publicatio est in Ecclesiis,*
110. *Adhibita certâ formâ,*
111. *Et intra terminum Jure præfixum.*
112. *Secus beneficia amittuntur ac reſervantur:*
113. *Niſi termini prorogatio,*
114. *Vel contra ejus lapſum reſtitutio impetretur.*
115. *Non ubique forma publicationis,*
116. *Et hæc etiam in beneficiis coram Ordinario factis obſervatur.*
117. *Non publicatorum reſervationi Concordata obſtare aſſerentium,*

118. *Et hoc negantium verior Opinio.*
119. *Ratio reſervationis,*
120. *Concordatis non præjudicantiis.*

Beneficiorum resignationes ex quacunque, etiam Permutationis, causa in Curia Romana & manibus Papæ factæ perfectæque citra montes, puta in Italia intra sex: ultra montes autem, v.g. in Germania nostra, intra novem menses, à die concessionis gratiæ, non præstiti consensûs, computandos, publicari sive promulgari in Ecclesiis debent.

Quodsi resignationes extra Curiam illam in Legati à Latere, Episcopi vel alterius collatoris manibus fiant, collatores, quidem eas intra mensem admittere vel rejicere: & si admittant, intra eundem mensem negotium absolvere debent; alioquin beneficia ad sedem Apostolicam devolventur; ut hujusmodi collatores de iis disponendi potestate eâ vice priventur. Resignatarii verò intra tres menses, à die sibi factæ collationis computandos, eas in Ecclesiis publicare & beneficiorum possessionem capere tenentur, ex *Constitutione Gregorii XIII.* quæ incipit *Humano* edita *Nonis Januarii 1583.* quæ, earundem resignationum publicationem spectanti *Cancell. Apostol. Reg. 34. & Constitutioni Pii V.* quæ incipit *Sanctissimus* à *Flaminio Lib. 11. de Resignat. præfat. n. 3.* relata in pluribus est derogatum; ut præ istius & aliorum SS. Pontificum Ordinationibus Gregoriana observetur, teste eodem *n. 4. & Cochier ad Reg. de Public. resignat. 34. n. 1.*

Hujusmodi autem Publicationis introductæ ratio gravissima fuit, utilitas & necessitas publica: quæ exigebat obviari malitiis & fraudibus hominum, commissis per occultas & simulatas resignationes:

E e e 3